

ВЛАСЕНКО Іван,

д. е. н., професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ
вул. Соборна, 87, м. Вінниця, 21050, Україна

E-mail: vlasenkoivol@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3909-1179>

ГОТЕЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО У СОЦІАЛЬНІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ КРАЇНИ

Досліджено сучасний стан готельного господарства України, показано перспективи та потенційні можливості його подальшого розвитку, розглянуто основні проблеми, що заважають успішній розбудові цієї галузі економіки, окреслено деякі шляхи подолання цих проблем.

Ключові слова: туризм, готельне господарство, колективні засоби розміщення, готелі, спеціалізовані заклади розміщення.

Власенко И. Гостиничное хозяйство в социальной инфраструктуре страны. Исследовано современное состояние гостиничного хозяйства Украины, показаны перспективы и потенциальные возможности его дальнейшего успешного развития, рассмотрены основные проблемы, мешающие успешному развитию этой отрасли экономики, намечены некоторые пути преодоления данных проблем.

Ключевые слова: туризм, гостиничное хозяйство, коллективные средства размещения, гостиницы, специализированные учреждения размещения.

Постановка проблеми. Успішний розвиток туристичної галузі забезпечує вагомий внесок у ВВП кожної країни, надає можливість працевлаштування населенню, сприяє поживленню соціально-економічного розвитку, піднімає її рейтинг у міжнародному співробітництві. Для багатьох країн світу туризм є найбільшою експортною галуззю. Так, частка валового продукту готельного господарства у валовому національному продукті становить: на Кіпрі 25 %, в Італії – 5–6 %, Австрії – 4 %, Данії – 3–4 %, Україні – лише 0.2 % [1].

Україна має всі передумови не тільки увійти до складу лідерів світового туризму завдяки своїй історико-культурній спадщині, а й з урахуванням природно-кліматичних та рекреаційних ресурсів стати світовою оздоровницею.

Однією із складових успішного розвитку туризму є сучасне готельне господарство. Для надання туристам комфортних умов проживання слід не тільки забезпечити достатню кількість місць розміщення, але й створити належні умови, які відповідатимуть сучасним міжнародним вимогам.

© Власенко І., 2019

Україна заявила про свій курс на євроатлантичну інтеграцію. Підписання "Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони" повинно започаткувати запровадження масштабних реформ у різних сферах внутрішнього життя України, зокрема і в готельному бізнесі, в результаті яких Україна має наблизитися до стандартів, що відповідають статусу держави-члена ЄС. У главі 16 Угоди акцентовано увагу на необхідності розвитку туристичної інфраструктури, "нарощенні потенціалу в галузі туризму з метою підвищення стандартів якості надання туристичних послуг" [2].

Туризм є одним із стратегічних напрямків розвитку України. Складовою успішного розвитку туризму в країні є забезпеченість готелями та іншими засобами розміщення. Показником забезпеченості готелями визнано кількість готельних місць на одну тисячу жителів країни. Наприклад, в Австрії цей показник дорівнює 86, у Швейцарії – 42, в Україні – 2.3 [3]. Дослідження стану наявного готельного господарства є необхідним для розуміння його перспектив і шляхів подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан ринку готельних послуг дуже динамічний, проте існує значна кількість досліджень з цього питання. Глобальні дослідження проблем розвитку санаторно-курортного комплексу та оздоровчої сфери в Україні широко представлено в ряді праць Н. Ведмідь, під впливом яких сформувалась наукова методологія дослідження розвитку конкурентоспроможності національної туристичної системи та санаторно-курортної справи в Україні [4]. Доведено, що зростання ефективності функціонування національної туристичної системи та збільшення обсягів туристичних потоків залежить від рівня її конкурентоспроможності.

Сучасні дослідження науковців зазвичай фокусуються на чинниках, які впливають на показники успішного розвитку готельного господарства, та інструментах досягнення конкурентоспроможності у цьому виді діяльності. Зокрема, інструменти досягнення конкурентоспроможності у сфері індустрії гостинності в своїх працях вивчали В. Мазур [5], С. Мельниченко, Т. Кудлай [6], обґрунтувавши механізм виходу конкурентоспроможних національних готельних операторів на міжнародний ринок.

Дослідження основних тенденцій та факторів, що впливають на формування і розвиток готельного бізнесу, представлено в працях українських науковців Н. Балацької та В. Репринцевої [7]. О. Давидовою проведено аналіз основних тенденцій розвитку готельного господарства в Україні, досліджено перспективні напрями розвитку для підвищення ефективності його функціонування [8].

Основні напрями та перспективи розвитку індустрії гостинності розглянуто А. Гилмор [9], що акцентує увагу на загальних тенденціях щодо розвитку інформаційних технологій відповідно до побажань

туристів. С. Матур, П. Девані [10] проведено аналіз диференціації готельних номерів з урахуванням цінової політики. Дж.-Л. Ченом висвітлено конкурентні відносини в міжнародному туризмі щодо всіх сфер індустрії гостинності, починаючи із стандартних послуг, кількості та заповнення номерів. Однак цими науковцями не до кінця розкрито можливості використання природних ресурсів та привілеї комбінування роботи готелів як підприємницької ланки та влади і відповідних державних структур як партнера стратегічного планування [11]. Спроби оцінити структуру туристичних потоків та інфраструктури готелів, визначити пріоритетність деяких показників здійснили С. Д'Мелло, Г. Чанг, Ч. Нган [12; 13].

Однак питання чіткого формулювання основних проблем перспективного розвитку готельної галузі висвітлені недостатньо, а це є вкрай важливим для успішного їх вирішення. Дослідження стану, проблем та перспектив розвитку готельного господарства не втрачає своєї актуальності та набуває нового бачення на кожному етапі розвитку. Тому характеристика сучасного стану готельного господарства в країні, проблеми індустрії гостинності потребують окремого дослідження.

Метою роботи є оцінка сучасного стану готельного господарства України, розгляд проблем, які існують у цій сфері та окреслення шляхів їх вирішення з метою ефективного розвитку галузі.

Матеріали та методи. Застосовано наукові методи аналізу: порівняння й узагальнення статистичних даних розвитку галузі готельного господарства України протягом останніх років; абстрактно-логічний – для формулювання висновків; графічний – для ілюстрації процесів і оформлення результатів аналізу.

Використано праці вітчизняних і зарубіжних вчених стосовно тематики дослідження.

Результати дослідження. Протягом багатьох років зростав інтерес іноземних туристів до України. Так, з 2000 по 2013 рр. кількість іноземців, які відвідали Україну, зросла з 6.43 млн до 24.67 млн, тобто у 3.84 раза. У зв'язку з анексією Криму та військовими діями на сході нашої країни, кількість туристів, які відвідали Україну у 2014 р., порівняно з 2013 р. різко скоротилась. Якщо аналізувати ситуацію з 2015 р., то спостерігається тенденція до поступового збільшення кількості іноземців, які відвідали Україну. Так, у 2014 р. Україну відвідало 12 71 млн іноземних громадян, а у 2017 р. – 14 23 млн, тобто на 10.67 % більше. Також зросла кількість внутрішніх туристів. У 2014 р. ця кількість становила 0,32 млн, а у 2017 – 0,48 млн (32.34 % зростання) [1].

Станом на 2017 р. в Україні нараховувалось 4 115 од. колективних засобів розміщення. Останніми роками (2015–2017 рр.) в цілому по Україні зменшилася кількість готелів та аналогічних засобів розміщення на 2.2% (табл. 1). У той же час загальна кількість місць у колективних засобах розміщення зменшилась з 406.6 тис. од. у 2014 р. до 359.0 тис. од. у 2017 р., тобто скоротилась на 11.58%.

Таблиця 1

Динаміка кількості готелей та аналогічних засобів розміщення в Україні

Засоби розміщення	Кількість, од.				
	2015	2016	Зміни від попереднього року (%)	2017	Зміни від попереднього року (%)
Усього, в т. ч.:	2478	2534	2.3	2474	-2.2
готелі	1508	1703	12.9	1704	-
мотелі	123	139	13.0	137	-1.5
хостели	29	40	37.9	36	-10
кемпінги	6	14	33.3	12	-14.3
агротелі	-	-	-	-	-
гуртожитки для приїжджих	105	90	-14.3	84	-6.7
туристичні бази, гірські притулки, студентські літні табори, інші місця для тимчасового розміщування	707	548	-22.5	501	-8.6

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України [13].

За цей же період кількість осіб, що перебували у закладах готельного господарства, зросла з 5.78 млн у 2015 р. до 6.66 млн у 2017 р., тобто на 15.25 %.

У той же час середнє щорічне збільшення кількості готелів у європейських країнах на сьогодні становить 2–3% [3].

Серед готелів та аналогічних засобів розміщування зменшення кількості відбулося саме завдяки низькому ціновому сегменту (табл. 1). Особливо стрімке зменшення кількості відбулося за рахунок кемпінгів та хостелів (на 14.3 та 10 % відповідно).

Також спостерігається тенденція до зменшення кількості спеціалізованих засобів розміщення по всіх видах, особливо пансіонати відпочинку, оздоровчі заклади 1–2-денного перебування та дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії, дитячі центри, санаторії-профілакторії (табл. 2). Збільшення відбулося лише за однією позицією – будинки відпочинку.

Таблиця 2

Динаміка кількості спеціалізованих засобів розміщення в Україні

Спеціалізовані засоби розміщення	Кількість, од.				
	2015 р.	2016 р.	Зміни від попереднього року, %	2017 р.	Зміни від попереднього року, %
Усього, в т. ч.:	1863	1722	-7.6	1641	-5
санаторії	184	172	-6.5	169	-1.7
дитячі санаторії	111	107	-3.6	103	-3.7
пансіонати з лікуванням	14	12	-14.3	12	-
дитячі заклади оздоровлення цілорічної дії, дитячі центри	13	17	30.8	14	-17.6
санаторії-профілакторії	79	63	-20.3	55	-12.7
бальнеологічні лікарні, грязелікарні, бальнеогрязелікарні (включаючи дитячі)	3	3	-	3	-
будинки відпочинку	12	11	-8.4	14	27.3
пансіонати відпочинку	64	62	-3.1	53	-14.5
бази відпочинку, інші заклади відпочинку (крім турбаз)	1372	1265	-7.8	1212	-4.2
оздоровчі заклади 1–2-денного перебування	11	10	-9.1	6	-40

Джерело: розраховано за даними Державної служби статистики України [14].

Динаміка розвитку готельного господарства України за 2011–2017 рр., свідчить, що, починаючи з 2013 р., прослідковується чітка тенденція до зменшення кількості закладів та кількості місць, водночас, зростає кількість осіб, що перебували в цих закладах (рис. 1–3). Забезпеченість України місцями в готелях – найнижча в Європі [3].

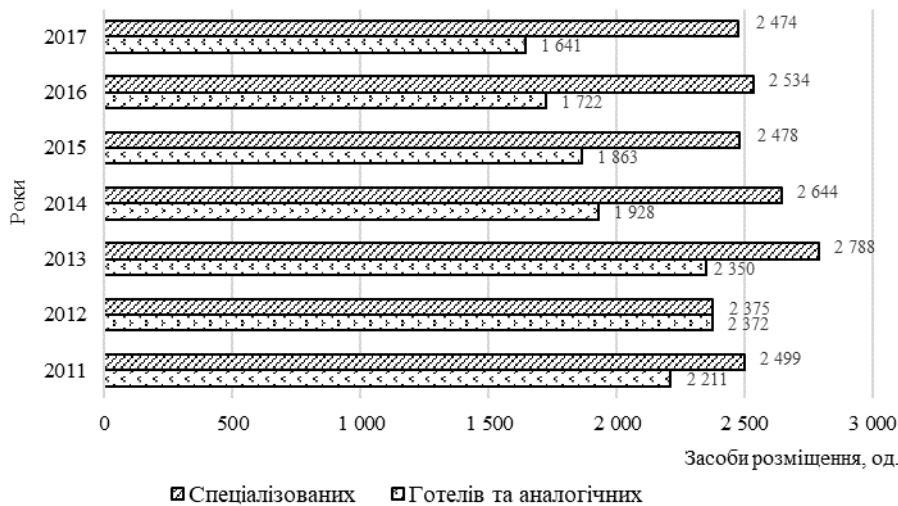

Рис. 1. Динаміка кількості колективних засобів розміщення в Україні [14]

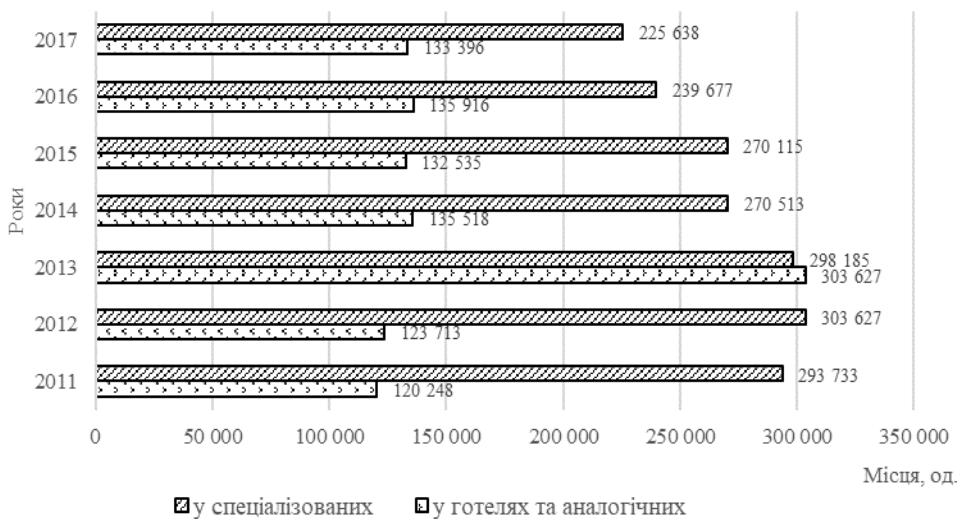

Рис. 2. Динаміка кількості місць у колективних засобах розміщення в Україні [14]

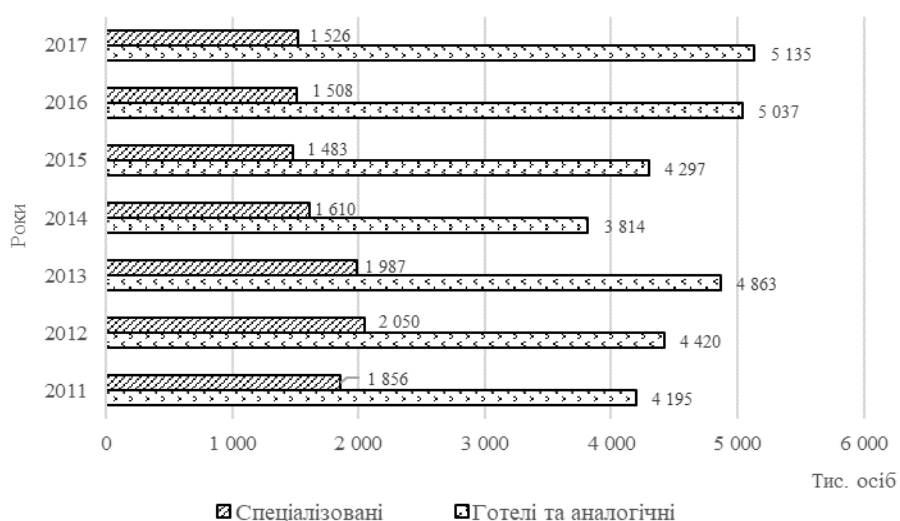

Рис. 3. Динаміка кількості осіб, що перебували у колективних засобах розміщення в Україні [14]

Підприємства готельного господарства розміщені по регіонах України нерівномірно. Так, найбільша кількість підприємств готельного господарства розташована у курортних регіонах (Одеська область – 529, Миколаївська – 271, Закарпатська – 250, Дніпропетровська – 228, Херсонська – 225) та областях з багатою історичною спадщиною, розвиненою туристичною індустрією та у місцях проведення різноманітних заходів (Запорізькій – 374, Львівській – 337, Івано-Франківській – 274, м. Київ – 182 та Харківській області – 175) [14]. На ці області припадає 69.2% підприємств готельного господарства України.

На сучасному етапі готельний бізнес в Україні має ряд певних перешкод на шляху його успішного розвитку. Зокрема, не повною мірою використовуються можливості України для розвитку туристичного і готельного бізнесу. Адже Україна має вигідне географічне положення в центрі Європи, унікальні живописні природні ресурси для розвитку рекреаційного та оздоровчого туризму, багату історичну спадщину. Для залучення туристів необхідне відновлення історико-культурної спадщини багатьох міст України, відбудова та переоснащення існуючих готельних та санаторно-оздоровчих закладів. Не останню роль у вирішенні цієї проблеми відіграє проведення на території нашої держави значущих міжнародних спортивних та культурно-мистецьких заходів, які допоможуть зацікавити потенційних туристів.

Для нашої країни з її сприятливими природно-кліматичними умовами та багатою флорою і фауною "родзинкою" може стати розвиток та поширення такого популярного нині виду готелів, як "еко-готелі". На сьогодні в світі нараховується лише близько 125 готелів, що отримали сертифікацію програми *Green Key*. Серед них 11 % – це українські підприємства готельного господарства. Україна знаходиться на четвертому місці за кількістю "зелених" готелів світу [6].

Розвиток готельного бізнесу відбувався б значно успішніше за умови зменшення рівня податків.

Розглядаючи фіскальну складову досліджуваної проблеми, варто звернути увагу на три основні податки: ПДВ, податок на прибуток підприємств та відрахування із заробітної плати, які найбільш суттєво впливають на розвиток галузі, що визначає загальний рівень оподаткування. За умови зменшення податкового тиску на галузь суттєво зменшиться одна з частин відчужуваного доходу, що стане мотиваційним стимулом у розвитку підприємництва загалом та готельної галузі зокрема.

Для успішного розвитку готельної галузі в нашій державі необхідно запровадити єдність норм податкового режиму для усіх суб'єктів підприємницької діяльності, незалежно від країни походження капіталу та організаційно правової форми власності.

Усі ці вимоги стануть стимулом для іноземних та вітчизняних інвесторів, що сприятиме розвитку готельної галузі.

Щодо туристичного збору, то оптимальним є запровадження (згідно з положенням Закону № 2628, який набрав чинності з 01.01.2019 [17]) диференціації граничних ставок збору за категорією споживача туристичної послуги – внутрішній туризм (від 0 до 0.5 %) та в'їзний туризм (від 0 до 5 %).

Для більш ефективного розвитку готельної галузі необхідно стимулювати залучення власних коштів та підвищення рентабельності. Щоб цього досягнути, в Україні доцільно запровадити податкові пільги в готельній галузі та диференціацію податкових платежів до бюджету різними засобами розміщення.

Гарним прикладом підтримки державою готельного бізнесу є Об'єднанні Арабські Емірати. Там на податки накладено заборону, тому це не заважає успішному розвитку готельної індустрії. Уряд, розуміючи, що запаси нафти не безмежні (за даними експертів, їх залишилося приблизно на 25 років), вирішив для зміцнення економічної системи зосередитись на туризмі.

Звичайно, не варто говорити про скасування податків в Україні, але їх регулювання відіграватиме велику роль у всіх сферах господарської діяльності.

Ще однією перепоною на шляху розвитку готельного бізнесу є недостатньо висока якість послуг та рівень обслуговування клієнтів у багатьох готельних установах; надзвичайно мала кількість грамотних фахівців цієї сфери, зокрема це стосується управління та обслуговування готельного господарства. В найближчій перспективі готельному бізнесу доведеться приділити якнайбільше уваги гармонізації національних стандартів з європейськими та підвищенню якості туристичних послуг.

Відчутним недоліком є недостатнє оновлення основних фондів. Наша держава одержала у спадок від Радянського Союзу готельні установи 1970–1980-х років, які здебільшого зберегли автентичність того часу за винятком незначних поправок. Готелів міжнародного класу дуже мало. У середньому не більше, ніж кожний двадцятий україн-

ський готель може претендувати на клас вище однієї зірки [18]. Крім того, відчутним є невідповідність вітчизняного готельного фонду вимогам міжнародних європейських стандартів.

На сьогодні у багатьох країнах світу широко впроваджується система *Hotelstars Union*, що включає оцінку таких показників, як розмір номерів, наявність конференц-залів, кваліфікованих фахівців, робота з відгуками туристів про роботу готелю та багато інших. У цілому готелі оцінюються за 270 критеріями. Оскільки Україна оголосила курс на приєднання до Європейського Союзу, то впровадження обов'язкової категоризації готелів на основі системи *Hotelstars Union* сприятиме зростанню якості надання готельних послуг, як і в цілому іміджу нашої країни в Європі.

Важливо також врахувати, що у всьому світі приділяється велика увага розвитку *інклюзивного туризму*. Будуючи та реконструюючи готелі та аналогічні засоби розміщування, облаштовуючи місця загального користування, транспортні засоби, місця проведення заходів, слід враховувати потреби людей з особливими потребами, адже близько 2.5 млн подорожуючих (близько 10 %) – особи з інвалідністю [19]. За даними ООН, у світі налічується близько 15 % людей з обмеженими можливостями. В нашій державі їх кількість більше 3 млн [20].

Починаючи з 2014 р., в Україні відбуваються кардинальні зміни не лише у політичній, а й у економічній площині: триває конфлікт на Сході нашої держави, збільшується податкове навантаження на бізнес, комунальні платежі зросли в рази, вартість землі не сільськогосподарського призначення є високою – всі ці фактори стримують розвиток готельної галузі в Україні.

Важливим чинником покращання ситуації може бути створення та розвиток готельних мереж (готельних ланцюгів). Останніми роками ця концепція набуває великої популярності. Готелі, які функціонують у мережі, одержують усю базу клієнтів, зменшення загальних витрат, мають можливість ефективніше застосовувати рекламні акції, створювати та просувати бренд, застосовувати маркетинговий аналіз та систематичну маркетингову діяльність, ефективно впроваджувати інноваційні операційні процеси, залучати експертів.

Готельні мережі, що існують сьогодні в Україні, можна поділити на дві групи: відомі світові бренди; національні ланцюги.

Проте є й певні недоліки, основним з яких є стандартизованість послуг і форми їх надання в мережі, що призводить до втрати гнучкості та можливості швидкого реагування на потреби місцевого ринку, втрати індивідуальності.

Щоб повністю розкрити туристичний потенціал України і збільшити ефективність готельного бізнесу, необхідно підтримувати процес об'єднання готелів у мережі, що сприятиме підвищенню стандартів обслуговування (зокрема бронювання), покращанню матеріально-технічної бази, підвищенню рентабельності і водночас, зниженню витрат, пов'язаних з управлінням. Навіть при незначній збитковості одного

підприємства це з надлишком перекриється прибутками іншого. За статистикою, ті підприємства, які входять до мережі, отримують на 60 % більше прибутку і на 15 % більше завантажені, ніж ті, що працюють самостійно [22].

В Україні більшість іноземних компаній свою діяльність у сфері готельного бізнесу здійснюють у таких формах: франчайзинг, контракт і володіння. Серед найбільших готельних мереж, які функціонують в Україні: *Reikartz Hotel Group*, *Radisson Blu Hotels&Resorts*, *Рено*, *Swissotel Hotels & Resorts*, *Ramada Worldwide* та ін. Міжнародні оператори готельного бізнесу, які працюють на умовах контрактного управління, увійшли на український ринок ще у 2005 р. Першими були чотиризірковий готель *Radisson Blu Resort Kiev* і п'ятизірковий *Rixos Prikarpattya* у м. Трускавець. У 2006 р. ввели в експлуатацію *Radisson Blu Resort Alushta* і *Radisson Blu Resort Bukovel*. П'ятизірковий готель *Hyatt Regency Kiev* відкрито в 2007 р., у 2009 р. – ще один, *Intercontinental Hotel Kiev* під управлінням *IHG*. Французький оператор *Accor* проектом *Ibis* розпочав діяльність на українському ринку у 2011 р. У перспективі планує більш масштабний вихід на вітчизняний готельний ринок не тільки з цим брендом, а й мережею бюджетних готелів *Etap* [22].

Висновки. Успішний розвиток туристичної галузі забезпечує вагомий внесок у ВВП кожної країни, надає можливість працевлаштування населенню, сприяє поживленню соціально-економічного розвитку, піднімає її рейтинг у міжнародному співробітництві.

Україна, яка володіє всіма передумовами, щоб увійти до складу лідерів світового туризму та стати світовою оздоровницею, має ряд перешкод на цьому шляху. Щороку зростає інтерес іноземних туристів до України, збільшується кількість як зовнішніх, так і внутрішніх туристів, кількість осіб, що перебувають у закладах готельного господарства. Водночас відмічається зменшення кількості готелів та аналогічних засобів розміщення, особливо за рахунок низького цінового сегмента, зменшення кількості спеціалізованих засобів розміщування по всіх видах. У результаті аналізу розміщення підприємств готельного господарства встановлено, що найбільша їх кількість розташована в курортних регіонах та областях з багатою історичною спадщиною, розвинутою туристичною індустрією.

Проаналізовано окремі проблеми на шляху успішного розвитку готельного бізнесу в Україні. Для їх вирішення необхідне відновлення історико-культурної спадщини багатьох міст України, відбудова та переоснащення існуючих готельних та санаторно-оздоровчих закладів, розвиток "еко-готелів". Важливу роль відіграватиме зменшення високого рівня податків, запровадження податкових пільг у готельній галузі та диференціація податкових платежів до бюджету за різними засобами розміщення. Зростанню якості надання готельних послуг сприятиме впровадження обов'язкової категоризації готелів на основі системи *Hotelstars Union*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мазур В. С. Індустрія гостинності – ефективний інструмент розвитку туристичного бізнесу. *Журнал європейської економіки*. Тернопільський національний економічний університет. 2015. Т. 14 (№ 3). С. 273-286.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011. Назва з екрана.
3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <http://www2.unwto.org/>. Назва з екрана.
4. Босовська М. В., Ведмідь Н. І., Охріменко А. Г. Конкурентоспроможність національної туристичної системи України. *Науковий вісник Херсонського державного університету* № 33 (2019): Серія Економічні науки. С. 154-161.
5. Мазур В. С. Індустрія гостинності – ефективний інструмент розвитку туристичного бізнесу. *Журнал європейської економіки*. Тернопільський національний економічний університет. 2015. Т.14 (№ 3). С. 273-286.
6. Мельниченко С., Кудлай Т. Національні готельні мережі на міжнародному ринку. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. № 2. С.19-30.
7. Балацька Н. Ю., Репринцева В. М. Особливості та перспективи розвитку готельного бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. 2016. № 1 (28). Ч. 1, січень. С. 12-15.
8. Давидова О. А. Сучасний стан та перспективи розвитку готельного господарства України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. № 2. Т. 2. С. 257-260.
9. Gilmore A. Quality and Quantity in Tourism. *Journal of Hotel & Business Management*. 2017. Vol. 6. Is. 1. P. 164. Doi: <http://doi.org/10.4172/2169-0286.1000164>
10. Mathur S., Dewani P. P. Influence of cultural heritage on hotel prices, occupancy and profit. *Tourism Economics*. 2016. Vol. 22. Is. 5. P. 1014–1032. Doi: <http://doi.org/10.5367/te.2015.0487>
11. Chen J.-L. An Empirical Study of Tourist Hotels: Difference Analysis between International Tourist Hotel and Standard Tourist Hotel in Taiwan. *International Journal of Business and Management*. 2018. Vol. 13. Is. 3. P. 67-74. Doi: <http://doi.org/10.5539/ijbm.v13n3p67>
12. D’Mello C. et. al. Tourists assessment of infrastructure availability in Goa (India). A gap analysis. *Anais Brasileiros de Estudos Turísticos*. 2016. Vol. 6. Is. 1. P. 42-57.
13. Chung G., Ngan C. A shift in culture sparks innovation at the Miramar Hospitality Group’s flagship Mira Hong Kong Hotel. *Global business and organizationae excellence*. 2018. Vol. 37. Is. 4. P. 37-47. Doi: <http://doi.org/10.1002/joe.21862>
14. КОЛЕКТИВНІ ЗАСОБИ РОЗМІЩУВАННЯ В УКРАЇНІ у 2017 році. Статистичний збірник КІІВ-2018; Відп. за вип. О. О. Кармазіна. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_kzr_2017.pdf. Назва з екрана.
15. Захаров Г. Державне регулювання якості готельних послуг шляхом їх сертифікації. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2015. №1 С. 10-15.
16. Grynko T. V., Krupskyi O. P., Timar I. V. Organizational culture and image as a factor in the competitiveness of tourism and hotel enterprises. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine : monograph*. Vol. 3. Poland : Baltija Publishing. 2016. P. 252-270.
17. Закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращання адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів" від 23.11.2018 № 2628-VIII.

18. Захаров Г. Державне регулювання якості готельних послуг шляхом їх сертифікації. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2015. №1 С. 10-15.
19. Manual on Accessible Tourism for All: Public-Private Partnerships and Good Practices URL: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/aamanualturismoaccessibleomt-facseng.pdf>.
20. UNWTO Recommendations on Accessible Tourism for All. URL: <http://www2.unwto.org>.
21. Актуальні проблеми впровадження інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму в Україні. URL: <http://novadoba.com.ua/33268-pro-inklyuzyvnyu-turyzm-govoryly-v-udpu.html>.
22. Гринько Т. В. Франчайзинг як інструмент формування організаційної культури туристичних підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №1. С. 145-154.
23. Accor, Open New Frontiers in Hospitality. URL: <https://www.accorhotels.com>.

Стаття надійшла до редакції 28.03.2019.

Vlasenko I. Hotel business in the social infrastructure of the country.

Background. One of the components of the successful development of tourism is the modern hotel economy. A study of the state of the existing hotel industry is necessary to understand its prospects and ways of further development.

The analysis of recent researches and publications has shown that despite the availability of separate scientific developments, the issue of a clear formulation of the main problems of the promising development of the hotel industry is insufficiently highlighted, which is extremely important for their successful resolution. Characteristics of the current state of the hotel industry in the country, the problems of the hospitality industry require a separate study.

The aim is to analyze the current state of the hotel industry in Ukraine, to consider the problems that exist in this area and to outline ways of their solution in order to effectively develop the industry.

Materials and methods. In the process of research, the methods of comparison and generalization of statistical data, abstract-logical, and graphic were used.

Results. The analysis of the tourist flows of foreign and domestic tourists in Ukraine, the dynamics of the number of hotels and similar facilities, as well as the number of people staying in hospitality establishments are considered. The tendency to reduce the number of places in hospitality establishments in Ukraine as a whole is determined. At the present stage, the hotel business in Ukraine has a number of obstacles to its successful development, such as a high level of tax burden, an outdated material and technical base, the discrepancy of the domestic hotel fund with the requirements of international European standards, the lack of qualifications of specialists working in this area. Solving these issues will contribute to the successful development of the industry and the state as a whole.

Conclusion. It is proved that every year the interest of foreign tourists to Ukraine increases, the number of both foreign and domestic tourists and the number of people staying in the hotels of the hotel industry increases. At the same time, there is a decrease in the number of hotels and similar facilities.

Some problems on the way of successful development of hotel business in Ukraine are analyzed. To resolve them, it is necessary to restore the historical and cultural heritage of many Ukrainian cities, to rebuild and re-equip existing hotels and sanatoria and health institutions, and to develop eco-hotels. An important role will be played by the introduction of tax privileges in the hotel industry and the differentiation of tax payments to the budget by various means of placement. The introduction of obligatory categorization of hotels based on the Hotelstars Union system will contribute to improving the quality of hotel services.

Keywords: tourism, hotel industry, collective accommodation facilities, hotels, specialized accommodation establishments.

REFERENCES

1. Mazur, V. S. (2015). Industrija gostynnosti – efektyvnyj instrument rozvytku turystychnogo biznesu [The hospitality industry is an effective tool for the development of tourism business]. *Zhurnal jevropejs'koi' ekonomiky – Journal of the European Economy*. Ternopil's'kyj nacional'nyj ekonomichnyj universytet. (Vol. 14), 3, (pp. 273-286) [in Ukrainian].
2. Uгода pro asociaciju mizh Ukrai'noju, z odnizei' storony, ta Jevropejs'kym Sojuzom, Jevropejs'kym spivtovarystvom z atomnoi' energii' i i'hnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi' storony [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand]. *Jedynyj veb-portal organiv vykonavchoi' vlyady Ukrai'ny – The only web-portal of executive bodies of Ukraine*. zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011. Назва з екрана [in Ukrainian].
3. Oficijnyj sajt Vsesvitn'oi' turystychnoi' organizacii' [The official website of the World Tourism Organization]. www2.unwto.org. Retrieved from <http://www2.unwto.org/en>. Nazva z ekrana [in Ukrainian].
4. Bosovs'ka, M. V., Vedmid', N. I., & Ohrimenko, A. G. (2019). Konkurentospromozhnist' nacional'noi' turystychnoi' systemy Ukrai'ny [Competitiveness of the national tourism system of Ukraine]. *Naukovyj visnyk Hersons'kogo derzhavnogo universytetu – Scientific Herald of Kherson State University*, 33, 154-161. Serija Ekonomichni nauky [in Ukrainian].
5. Mazur, V. S. (2015). Industrija gostynnosti – efektyvnyj instrument rozvytku turystychnogo biznesu [The hospitality industry is an effective tool for the development of tourism business]. *Zhurnal jevropejs'koi' ekonomiky – Journal of the European Economy*. Ternopil's'kyj nacional'nyj ekonomichnyj universytet. (Vol. 14 (3), (pp. C. 273-286) [in Ukrainian].
6. Mel'nychenko, S., & Kudlaj, T. (2017). Nacional'ni gotel'ni merezhi na mizhnarodnomu rynku [National hotel chains in the international market]. *Zovnishnja torgivlja: ekonomika, finansy, pravo – Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, 2, 19-30 [in Ukrainian].
7. Balac'ka, N. Ju., & Reprynceva, V. M. (2016). Osoblyvosti ta perspektyvy rozvytku gotel'nogo biznesu v Ukrai'ni [Features and prospects of hotel business development in Ukraine]. *Molodyj vchenyj – Young scientist*, 1 (28). Part 1, January, 12-15 [in Ukrainian].
8. Davydova, O. A. (2017). Suchasnyj stan ta perspektyvy rozvytku gotel'nogo gospodarstva Ukrai'ny [Current state and prospects of hotel industry development in Ukraine]. *Visnyk Hmel'nyc'kogo nacional'nogo universytetu – Bulletin of the Khmelnytsky National University*, 2. (Vol. 2), (pp. 257-260).
9. Gilmore, A. (2017). Quality and Quantity in Tourism. *Journal of Hotel & Business Management*. Vol. 6. Is. 1. P. 164. Doi: <http://doi.org/10.4172/2169-0286.1000164> [in English].
10. Mathur, S., & Dewani, P. P. (2016). Influence of cultural heritage on hotel prices, occupancy and profit. *Tourism Economics*. Vol. 22. Is. 5. P. 1014-1032. Doi: <http://doi.org/10.5367/te.2015.0487> [in English].
11. Chen, J.-L. (2018). An Empirical Study of Tourist Hotels: Difference Analysis between International Tourist Hotel and Standard Tourist Hotel in Taiwan. *International Journal of Business and Management*. Vol. 13. Is. 3. P. 67-74. Doi: <http://doi.org/10.5539/ijbm.v13n3p67> [in English].
12. D'Mello, C. et. al. (2016). Tourists assessment of infrastructure availability in Goa (India). A gap analysis. *Anais Brasileiros de Estudos Turísticos*. Vol. 6. Is. 1. P. 42-57 [in English].
13. Chung, G., & Ngan, C. (2018). A shift in culture sparks innovation at the Miramar Hospitality Group's flagship Mira Hong Kong Hotel. *Global business and organizational excellence*. Vol. 37. Is. 4. P. 37-47. Doi: <http://doi.org/10.1002/joe.21862> [in English].

14. KOLEKTYVNI ZASOBY ROZMISHHUVANNJa V UKRAI'NI u 2017 roci [COLLECTIVE MEANS OF PLACEMENT IN UKRAINE in 2017]. *Statystychnyj zbirnyk KYI'V-2018 – Statistical Collection KYIV-2018*. (Ed. O. O. Karmazina). Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/05/zb_kzr_2017.pdf. Nazva z ekrana [in Ukrainian].
15. Zaharov, G. (2015). Derzhavne reguljuvannja jakosti gotel'nyh poslug shljahom i'h sertyfikacii' [State regulation of the quality of hotel services through their certification]. *Derzhava ta regiony – State and regions, 1*, 10-15. Serija: Derzhavne upravlinnja [in Ukrainian].
16. Grynko, T. V., Krupskiy, O. P., & Timar I. V. (2016). *Organizational culture and image as a factor in the competitiveness of tourism and hotel enterprises. National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine*. (Vol. 3). Poland: Baltija Publishing [in English].
17. Zakon Ukrai'ny Pro vnesennja zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrai'ny ta dejakyh inshyh zakonodavchyh aktiv Ukrai'ny shhodo pokrashannja administruvannja ta peregljadu stavok okremykh podatkov i zboriv vid 23.11.2018 № 2628-VIII [Law of Ukraine On Amendments to the Tax Code of Ukraine and certain other legislative acts of Ukraine on improving the administration and revision of rates of individual taxes and fees from 23.11.2018 № 2628-VIII] [in Ukrainian].
18. Zaharov, G. (2015). Derzhavne reguljuvannja jakosti gotel'nyh poslug shljahom i'h sertyfikacii' [State regulation of the quality of hotel services through their certification]. *Derzhava ta regiony – State and regions, 1*, 10-15. Serija: Derzhavne upravlinnja [in Ukrainian].
19. Manual on Accessible Tourism for All: Public-Private Partnerships and Good Practices. *cf.cdn.unwto.org*. Retrieved from <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/aamanualturismoaccessibleomt-facseng.pdf> [in English].
20. UNWTO Recommendations on Accessible Tourism for All. *www2.unwto.org*. Retrieved from <http://www2.unwto.org> [in English].
21. Aktual'ni problemy vprovadzhennja inkljuzyvnogo reabilitacijno-social'nogo turizmu v Ukrai'ni [Actual problems of introduction of inclusive rehabilitation and social tourism in Ukraine]. *novadoba.com.ua*. Retrieved from <http://novadoba.com.ua/33268-pro-inklyuzyvnyy-turyzm-govoryly-v-udpu.html> [in Ukrainian].
22. Gryn'ko, T. V. (2015). Franchajzyng jak instrument formuvannja organizacijnoi' kul'tury turystychnykh pidpryjemstv [Franchising as an instrument for the formation of the organizational culture of tourism enterprises]. *Aktual'ni problemy ekonomiky – Actual problems of the economy, 1*, 145-154 [in Ukrainian].
23. Accor, Open New Frontiers in Hospitality. *www.accorhotels.com*. Retrieved from <https://www.accorhotels.com> [in English].